Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część VI.

Wydana i rozesłana dnia 14. Kwietnia 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

VI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 14. April 1851.

37.

Cesarski patent z dnia 25. Grudnia 1850,

(w Dzienniku praw państwa część VII. nr. 24., wydana dnia 6. Lutego 1851),

którym się obwieszczają zastrzeżone w patencie Cesarskim z dnia 28. Grudnia 1849*), a niniejszem uskutecznione rozszerzenia statutu cesarskiego orderu „Franciszka Józefa“.

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryacki; Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Sławonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Powodowani życzeniem, ażeby znamienite zasługi bez różnicy stanu publicznem uczcić uznaniem, a mając oraz zamiar, wszelkie klasy obywateli państwa zachęcić i pokrzepić do błogiego działania ku dobru wielkiej ojczyzny, utworzyliśmy patentem Naszym z dnia 2. Grudnia 1849, na wniosek Naszej Rady ministrów, order zasług, i wydaliśmy dla niego zarysy statutów z zastrzeżeniem rozszerzenia takowych.

Ponieważ się już w kilku punktach pokazała potrzeba takowego rozszerzenia, nakazaliśmy takowe, czyniąc użytek z powyżej rzeczonego zastrzeżenia, i rozporządziliśmy, ażeby dotyczące nowe postanowienia w tekst Naszego patentu z dnia 2. Grudnia 1849 wciągnięte zostały.

Zatem ustanawiamy następne rozszerzenie statutu orderu:

---

*) W części VI. Dziennika praw państwa z roku 1849, nr 26. str. 35,

37.

Kaiserliches Patent vom 25. Dezember 1850,

(im Reichs-Gesetzblatte, VII. Stück, Nro. 24, ausgegeben am 6. Februar 1851),

womit die im kaiserlichen Patente vom 2. Dezember 1849 *) vorbehaltenen nunmehr erfolgten Erweiterungen der Statuten des kaiserlichen Franz Joseph-Ordens hinausgegeben werden.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;

König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien ꝛc. ꝛc.

Von dem Wunsche geleitet, ausgezeichnete Verdienste, ohne Unterschied des Standes, durch eine öffentliche Anerkennung zu ehren und in der Absicht, alle Klassen der Staatsbürger zu gemeinnützigem, segensreichen Wirken für das große Vaterland aufzumuntern und zu bestärken, haben über Antrag Unseres Ministerrathes, mit Unserem Patente vom 2. Dezember 1849 einen Verdienstorden gestiftet, und für denselben die Grundzüge der Statuten mit dem Vorbehalte der Erweiterung derselben hinausgegeben.

Nachdem die Nothwendigkeit einer solchen Erweiterung sich in einigen Punkten bereits erwiesen hat, haben Wir, von dem erwähnten Vorbehalte Gebrauch machend, dieselbe sofort angeordnet, zugleich aber die dießfälligen neuen Bestimmungen dem Texte Unseres Patentes vom 2. Dezember 1849 einschalten lassen.

Wir finden Uns demnach bestimmt, diese erweiterten Ordens-Statuten mit Folgendem festzusetzen:

---

*) Im VI. Stücke des Reichsgesetzblattes vom Jahre 1849, Nro. 26, Seite 35.

§. 1.

Order ten nazywa się orderem Franciszka Józefa.

§. 2.

Dzień utworzenia, jest pierwszy dzień roku wstąpienia Naszego na tron, t. j. dzień 2. Grudnia 1849. Dewiza orderu Nasze godło: „Viribus unitis."

§. 3.

Znamienite zasługi, bez względu na pochodzenie, religią i stan, dają prawo do dostąpienia tego orderu.

§. 4.

Przeto orderem Franciszka Józefa, każdy obywatel państwa austryackiego, obdarzonym być może, który niezachwianem, czynnie dowiedzionem przywiązaniem do Cesarza i ojczyzny, w czasie wojny lub pokoju, szczególnie ważnemi, dla dobra pospolitego wyświadczonemi usługami, prawdziwie użytecznemi wynalazkami, odkryciami lub polepszeniami, gorliwem i w skutki obfitem popieraniem i podźwignieniem uprawy rolniczej, przemysłu krajowego lub handlu, odznaczył się, albo też, który celującemi dzieły dla kunsztów i umiejętności, poświęcającem się działaniem dla cierpiącej ludzkości, lub jakimkolwiek innym znamienitym sposobem, dla tronu lub państwa Naszego zasługi położył i do wdzięczności ojczyzny, jako też do powszechnego uznania sobie prawo zjednał.

Zachowujemy sobie szczególnie, obdarzać tym orderem cudzoziemców, którzyby istotne zasługi położyli.

§. 5.

Członkowie orderu będą przez Nas mianowani. Liczba ich nie jest oznaczona.

Godność Wielkiego Mistrza orderowego, z koroną Naszego cesarstwa nierozłącznie połączona jest.

§. 6.

Order składa się z trzech stopni. Posiadacze jego nazywać się będą: Kawalerowie orderu wielkiego krzyża, wielcy komandorowie i kawalerowie orderu Franciszka Józefa.

§. 7.

Kawalerowie orderu wielkiego krzyża idą przed komandorami, a ci przed kawalerami. Członkowie tego samego stopnia, otrzymują rangę między sobą, według czasu, w którym do orderu mianowani zostali. Jeżeli kilku zostało mianowanych w jednym dniu, natenczas zyskują rangę według porządku, w jakim otrzymali znak orderowy.

§. 8.

Znak orderu stanowi złoty krzyż emaliowany, ośmiokątny na zewnątrz; linia każdej części krzyża, zagięta na zewnątrz w płaską linię kolistą.

§. 1.

Der Orden trägt den Namen: „Franz Joseph = Orden."

§. 2.

Der Stiftungstag ist der erste Jahrestag Unserer Thronbesteigung, das ist der zweite Dezember Eintausend achthundert neun und vierzig; die Ordens = Devise Unser Wahlspruch: „Viribus unitis."

§. 3.

Ausgezeichnete Verdienste, ohne Rücksicht auf Geburt, Religion und Stand, gewähren den Anspruch zur Aufnahme in den Orden.

§. 4.

Der Franz Joseph = Orden kann daher jedem österreichischen Reichsbürger verliehen werden, der sich durch unerschütterliche, thätig bewährte Anhänglichkeit an Kaiser und Vaterland, im Kriege oder Frieden durch besonders wichtige, für das allgemeine Wohl geleistete Dienste, durch wahrhaft nützliche Erfindungen, Entdeckungen oder Verbesserungen, durch eifrige und folgenreiche Beförderung und Hebung der Bodenkultur, der einheimischen Industrie oder des Handels ausgezeichnet, oder sich durch hervorragende Leistungen um Kunst oder Wissenschaft, durch aufopferndes Wirken um die leidende Menschheit oder auf irgend eine andere ausgezeichnete Weise um Unseren Thron oder Unser Reich verdient gemacht, und sich gegründete Ansprüche auf den Dank des Vaterlandes und auf eine öffentliche Anerkennung erworben hat.

Die Verleihung dieses Ordens an Ausländer, welche sich wesentliche Verdienste erworben haben, wollen Wir Uns besonders vorbehalten.

§. 5.

Die Ordensmitglieder werden von Uns ernannt. Die Zahl derselben ist unbestimmt.

Die Würde des Ordens = Großmeisters ist mit der Krone Unseres Kaiserreiches untrennbar verbunden.

§. 6.

Der Orden besteht aus drei Graden. Die Inhaber werden hiernach Großkreuze, Komthure und Ritter des Franz Josephs = Ordens benannt.

§. 7.

Die Großkreuze gehen den Komthuren, und diese den Rittern vor. Die Glieder eines und desselben Grades nehmen unter sich den Rang nach der Zeit ihrer Ernennung in den Orden. Sind Mehrere an einem und demselben Tage ernannt worden, so nehmen sie ihren Rang nach der Ordnung, in welcher sie das Ordenszeichen erhalten haben.

§. 8.

Das Ordenszeichen ist ein goldenes, emaillirtes Kreuz, gegen auswärts achteckig, die Außenlinie jedes Kreuztheiles mit einer flachen Zirkellinie nach auswärts gebogen.

Krzyż sam jest czerwony, naokoło którego bieży pasek złoty. Pole jego środkowe jest białe i kolisto-okrągłe, otoczone takim samym złotym paskiem; w któremto polu środkowem, na przedniej stronie, znajdują się te dwie litery: F. J. (Franciscus Josephus).

Między czterema ramionami krzyża, ukazuje się złoty, częściowo czarno-emaliowany, dwugłowy ukoronowany orzeł, który w obudwócn dzióbach swoich, trzyma łańcuszek zwieszony i zamknięty spojonemi rękami, między którego ogniwami na dolnej krzyża części, godła litery stoją: „Viribus unitis.“

Ponad krzyżem wznosi się korona cesarstwa austryackiego, do której przymocowana jest obrączka fontaziowa.

Odwrotna strona krzyża ma kształt, jak wyżej opisano; nie ma tylko łańcuszka, a na polu środkowem, widać zamiast liter F. J, rok utworzenia orderu (1849).

Kawalerowie orderu wielkiego krzyża nosić będą znak orderowy na wstążce jasno-czerwonej (ponsowej), 4 cale szerokiej przewieszonej przez prawe ramię ku lewemu bokowi, i oprócz tego, na lewej stronie piersi, ośmiokątną srebrną gwiazdę, w pośrodku której, znajduje się wyżej opisana, przednia strona znaku orderowego.

Komandorowie nosić będą taki samy krzyz na wstążce jasno-czerwonej, 2 cale szerokiej, zawieszony zewnątrz na szyi i spadający na piersi

Kawalerowie nosić będą cokolwiek mniejszy znak orderowy, na wstążce tej samej barwy $1\frac{1}{2}$ cala szerokiej, na lewej stronie piersi, w otwarciu guzikowem, albo w kluczce.

Dozwolonem jest członkom orderu, jeżeli nie występują przy okazyi uroczystej, nosić krzyż orderowy w mniejszym rozmiarze, na łańcuszku złotym, według stopnia orderowego, rozmaicie uformowanego, w otwarciu guzika sukni cywilnej.

Formę łańcuszka, widzieć można w załączonym tu rysunku i opisaniu.

§. 9.

Nie wolno żadnemu członkowi orderu nosić znaku orderowego, ozdobionego drogiemi kamieniami, jeżeli od Wielkiego Mistrza, osobliwą w tej mierze łaską, nie został zaszczycony.

Przeciwnie zaś, każdemu wolno herb swój familijny znakiem orderu przyozdobić, i tak przyozdobionego herbu używać przy wszystkich sposobnościach.

§. 10.

Udzielenie orderu, nie daje praw do stopnia szlachectwa, lub innego jakiegokolwiek dziedzicznego odznaczenia.

Das Kreuz an sich ist roth, und um selbes läuft ringsum ein goldener Streif. Es hat ein zirkelrundes weißes Mittelfelt, mit einem gleichen goldenen Streifen umgeben, in welchem Mittelfelde auf der Aversseite die zwei Buchstaben F. J. (Franciscus Josephus) sich befinden.

Zwischen den vier Kreuzesarmen ist der goldene, theilweise schwarz emaillirte, zweiköpfige, gekrönte Adler sichtbar, welcher in seinen beiden Schnäbeln eine durch verschlungene Hände geschlossene, herabhängende Kette hält, zwischen deren Gliedern an dem unteren Theile des Kreuzes die Buchstaben des Wahlspruches „Viribus Unitis" erscheinen.

Ueber dem Kreuze schwebt die österreichische Kaiserkrone, an welcher der Schleifring angebracht ist.

Die Rückseite des Kreuzes ist wie oben beschrieben, gestaltet, nur entfällt die Kette und auf dem Mittelfelde erscheint statt der Buchstaben F. J. die Jahreszahl der Orden-gründung (1849).

Die Großkreuze tragen das Ordenszeichen an einem hochrothen, 4 Zoll breiten Bande, von der rechten Schulter nach der linken Seite zu herabhängend und nebstdem einen achteckigen silbernen Stern auf der linken Brust, in dessen Mitte das oben beschriebene Avers des Ordenszeichens enthalten ist.

Die Komthure tragen das gleiche Ordenskreuz an einem hochrothen 2 Zoll breiten Bande an der Außenseite um den Hals auf der Brust.

Die Ritter tragen das etwas kleinere Ordenszeichen an einem gleichfarbigen 1½ Zoll breiten Bande auf der linken Brust im Knopfloche oder in einer Schlinge.

Den Ordensmitgliedern, wenn sie nicht bei feierlichen Gelegenheiten erscheinen, ist gestattet, das Ordenskreuz im verkleinerten Maßstabe an einer goldenen, nach dem Grade des Ordens verschieden gestalteten Kette im Knopfloche des Zivilkleides zu tragen.

Die Form der Kette ist in der angeschlossenen Zeichnung und Beschreibung ersichtlich gemacht.

§. 9.

Keinem Ordensmitgliede ist gestattet, ein mit Edelsteinen verziertes Ordenszeichen zu tragen, es wäre denn, daß er von dem Großmeister besonders damit begnadiget wurde.

Dagegen steht Jedem frei, sein Geschlechtswappen mit dem Ordenszeichen zu verzieren und sich des auf solche Art geschmückten Wappens bei allen Gelegenheiten zu bedienen.

§. 10.

Die Verleihung des Ordens begründet keinen Anspruch auf einen Adelsgrad, oder auf eine sonstige erbliche Auszeichnung.

§. 11.

Członkowie orderu otrzymają, przy udzieleniu takowego dokument, Naszym podpisem zaopatrzony, a przez kanclerza orderu wystawiony.

§. 12.

Udzielenie orderu i wystawienie dokumentu jest wolne od taksy.

§. 13.

Wszelkie sprawy, dotyczące orderu, załatwiać będzie kancelarya orderowa.

Przełożonym jej jest kanclerz orderu, którego mianowanie z grona członków orderowych, My sobie zostawiamy.

Pod nim stoją: podskarbi orderowy, sekretarz orderowy, archiwaryusz i kancelista orderowy, którzy niekoniecznie muszą być członkami orderu, mianowani zaś będą albo wprost przez Nas, lub na przedstawienie kanclerza orderowego.

Kanclerz orderowy winien przedstawiać Wielkiemu Mistrzowi sprawy orderu; wydane w tej mierze Najwyższe rozporządzenia, równie jak dokumenta nominacyi wystawiać i takowe kontrasygnować.

Podskarbi orderowy, winien starać się o znaki orderowe, i takowe, równie jak zwrócone dekoracye, starannie przechowywać i rachunki orderu prowadzić.

Sekretarz i archiwaryusz orderu, prowadzić będzie dokładny spis wszystkich członków orderowych, w porządku chronologicznym, zaciągać wszelkie w orderze zaszłe zmiany i układać corocznie historyczny przegląd orderu, który Nam przez kanclerza orderu do przejrzenia przedłożonym, potem zaś, jako trwały pomnik mężów zasłużonych ojczyznie, w archiwum orderowem złożony zostanie. Tenże zachowywać będzie w archiwum wszystkie dokumenta i inne akta, orderu dotyczące. On także staranie ma o tem, ażeby doręczenia do interesowanych należycie się odbywały.

Kancelista orderu, winien przy ekspedycyach urzędowych, i gdziekolwiek tego okaże się potrzeba, pomagać przełożonym urzędnikom.

§. 14.

Po zgonie członka orderowego, lub przy dostąpieniu wyższej klasy, zwrócenie znaku orderowego do kancelaryi orderowej, nastąpić winno: a to w pierwszym przypadku ze strony spadkobierców, w drugim przez posiadacza.

§. 15.

Każdemu członkowi orderu, nowo-mianowanemu, lub posuniętemu na wyższy stopień, doręczony zatem będzie z kancelaryi orderowej, wraz z dokumentem nominacyi, znakiem orderowym i z jednym egzemplarzem statutów, także rewers, który on podpisać i kancelaryi orderowej odesłać winien, a mocą

§. 11.

Die Ordensmitglieder erhalten bei der Verleihung eine mit Unserer Unterschrift versehene, und von dem Kanzler des Ordens ausgefertigte Urkunde.

§. 12.

Die Verleihung des Ordens, so wie die Ausfertigung der Urkunde geschieht taxfrei.

§. 13.

Sämmtliche auf den Orden Bezug nehmende Geschäfte werden von der Ordens-Kanzlei besorgt.

Vorstand derselben ist der Ordenskanzler, dessen Ernennung aus den Ordensmitgliedern Wir Uns vorbehalten.

Unter ihm stehen der Ordens-Schatzmeister, der Ordens-Sekretär und Archivar und der Ordens-Kanzlist, die jedoch nicht Mitglieder des Ordens zu sein brauchen, und von Uns unmittelbar oder über Vorschlag des Ordens-Kanzlers werden ernannt werden.

Der Ordens-Kanzler hat dem Großmeister die Angelegenheiten des Ordens vorzutragen, die dießfälligen Allerhöchsten Anordnungen, so wie die Ernennungs-Urkunden ausfertigen zu lassen und gegenzuzeichnen.

Der Ordens-Schatzmeister hat für die Ordenszeichen zu sorgen, selbe, so wie die rückgestellten Dekorazionen in Verwahrung zu nehmen, und das Rechnungswesen des Ordens zu besorgen.

Der Sekretär und Archivar des Ordens führt ein genaues Verzeichniß sämmtlicher Ordens-Mitglieder in chronologischer Ordnung, verzeichnet alle Ordensveränderungen, und stellt alljährlich eine geschichtliche Uebersicht des Ordens zusammen, welche Uns durch den Ordens-Kanzler zur Einsicht vorgelegt, sodann aber als ein bleibendes Denkmal der um das Vaterland verdienten Männer in das Ordens-Archiv hinterlegt wird. Er verwahrt überhaupt daselbst alle den Orden betreffenden Urkunden und sonstigen Akten. Er sorgt dafür, daß die Zustellungen an die Betheiligten gehörig erfolgen.

Der Ordens-Kanzlist hat den vorstehenden Beamten bei den ämtlichen Expedizionen und wo es sonst immer nöthig ist, an die Hand zu gehen.

§. 14.

Nach dem Ableben eines Ordens-Mitgliedes oder bei Erlangung eines höheren Grades hat die Rückstellung des Ordenszeichens und der Statuten an die Ordenskanzlei und zwar im ersten Falle von Seite der Erben, im zweiten durch den Inhaber zu geschehen.

§. 15.

Jedes neu ernannte oder zu einem höheren Ordensgrade beförderte Ordensmitglied erhält daher von der Ordenskanzlei mit der Ernennungs-Urkunde, dem Ordenszeichen und einem Exemplare der Statuten auch einen Revers zugestellt, welchen es zu unterfertigen und der Ordenskanzlei zurückzuschicken hat, und womit es nicht nur den Em-

którego, nietylko potwierdzi, iż te przedmioty otrzymał, lecz także na siebie i spadkobierców swoich obowiązek przyjmie, iż znak orderowy i statuta ; w powyżej rzeczonych przypadkach do kancelaryi orderowej odeszle lub odesłać rozkaże.

§. 16.

Postanowienia ustaw karnych o utracie orderów, z powodu przekroczeń, stosować się mają także i do członków orderu Franciszka Józefa.

§. 17.

Członkowie orderu Franciszka Józefa, mają, przy uroczystościach tego orderu, wstęp do tajnej Izby Rady, dokąd kawalerowie orderu wielkiego krzyża i komandorowie także przy wszystkich tych sposobnościach wstępować mają prawo, przy których to prawo służy kawalerom wielkiego krzyża i komandorom orderów św. Szczepana i Leopolda, tudzież kawalerom pierwszej i drugiej klasy orderu Żelaznej Korony.

§. 18.

Wszyscy członkowie orderowi, bez różnicy stanu, będą mieli także wolny przystęp do uroczystości dworskich i do tak zwanych apartamentów.

§. 19.

Do wszystkich władz wydano rozkaz, ażeby, przy ekspedycyach swoich do członków orderu, takowym, oprócz innych tytułów, im przynależących, dodawali także tytułu orderowego.

§. 20.

Ordery św. Szczepana i Leopolda, równie jak order Żelaznej Korony, uważane jako korporacye, mają rangę przed orderem Franciszka Józefa; co się zaś tycze pojedyńczych jego członków i członków reszty wyż wspomnionych austryackich orderów, wyższy stopień, stanowi także wyższą rangę, a w równych stopniach czas udzielenia orderu.

§. 21.

Powyższe ustanowienia, których rozszerzenie, odmienienie i objaśnienie zostawiamy Sobie i następcom Naszym, mają służyć za jedyne prawidło przy udzielaniu orderu Franciszka Józefa.

§. 22.

Ażeby nakoniec wszystko to utrzymanem i najpóźniejszym czasom przekazanem zostało, nakazaliśmy, ażeby trzy równobrzmiące i Naszym własnoręcznym podpisem zaopatrzone pierwopisy niniejszego rozporządzenia, sporządzone zostały, a z takowych jeden w archiwum orderowem, drugi w Naszem archiwum domowem, a trzeci w archiwum Naszego Ministra spraw wewnętrznych zachowanym był.

pfang dieser Gegenstände bestätiget, sondern auch für sich und seine Erben sich anheischig macht, die Ordenszeichen und Statuten in den oben bezeichneten Fällen an die Ordens-Kanzlei wieder zurückzustellen oder zurückstellen zu lassen.

§. 16.

Die Bestimmungen des Strafgesetzes über den Verlust der Orden wegen Vergehungen haben auch auf die Mitglieder des Franz Joseph-Ordens Anwendung zu finden.

§. 17.

Die Mitglieder des Franz Joseph-Ordens haben bei den Festen dieses Ordens den Eintritt in die geheime Rathsstube, wohin die Großkreuze und Komthure auch bei allen jenen Gelegenheiten zu kommen berechtiget sind, wo dieß den Großkreuzen und Kommandeuren des Stephans- und Leopolds-Ordens, dann den Rittern der ersten und der zweiten Klasse des Ordens der eisernen Krone zukömmt.

§. 18.

Auch erhalten alle Ordens-Mitglieder ohne Unterschied des Standes den Zutritt zu den Hoffesten und sogenannten Appartements.

§. 19.

An alle Behörden ergeht der Befehl, daß sie, wenn von ihnen etwas an die Ordens-Mitglieder erlassen wird, denselben nebst den ihnen sonst gebührenden Titeln auch jenen des Ordens beifügen.

§. 20.

Der Stephans- und Leopold-Orden, so wie jener der eisernen Krone, haben, als Gesammtkörper betrachtet, den Rang vor dem Franz Joseph-Orden einzunehmen; rücksichtlich der einzelnen Mitglieder desselben und jener der obgenannten übrigen österreichischen Orden aber bestimmt zunächst der höhere Grad und innerhalb des gleichen Grades, die Zeit der Verleihung den Rang.

§. 21.

Die vorstehenden Satzungen, deren Erweiterung, Abänderung und Erläuterung Wir Uns und Unseren Nachfolgern vorbehalten, haben bei Verleihungen des Franz Joseph-Ordens als einzige Richtschnur zu dienen.

§. 22.

Damit endlich für die Erhaltung alles dieses und die Ueberlieferung desselben auf die spätesten Zeiten vorgesorgt sei, haben Wir verordnet, daß drei gleichförmige, mit Unserer eigenhändigen Unterschrift bekräftigte Urschriften gegenwärtiger Anordnung ausgefertiget, und davon die Eine in dem Ordensarchive, die Zweite in Unserem Hausarchive und die dritte in dem Archive Unseres Ministeriums des Innern aufbewahrt werden sollen.

Dano w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu, dnia 25. Grudnia w roku tysiąc ośmset pięćdziesiątym, Naszego panowania trzecim.

Franciszek Józef.

Schwarzenberg. Krauss. Bach. Bruck. Thinnfeld. Schmerling. Thun. Csorich. Kulmer.

Aneks do l. 37.

Opisanie złotych łańcuszków, na których się nosi dekoracya orderu w mniejszym rozmiarze na sukni cywilnej.

Łańcuszek dla kawalerów orderu wielkiego krzyża

Ten 3 linie szeroki. Naprzód pokazuje się w nim orzeł cesarski z koroną na głowach (ze złota, częściowo na szyi i na piórach skrzydeł i ogona, czarno emaliowany) mający na piersiach herb austryacki ze złota; potem następuje chronograficznie spojona cyfra imienia F. J., równie z wzniesioną nad nią koroną, która dwiema wstęgami przymocowana jest do cyfry; poczem znowu orzeł, a po nim dalej na przemian cyfra imienia w związku bezpośrednim. Połączenie uskutecznione jest za pomocą dwóch zewnątrz bieżących pojedyńczych ogniw sztabikowych, które od dziobów orłów idąc do najniższych części liter, a od szponów orłów do wyższych części liter, przymocowane będą.

Łańcuszek dla komandorów,

jest na 2½ linii szeroki. W nim przychodzi najprzód korona, potem orzeł, (jednakowoż tylko na piórach skrzydeł i ogona, częściowo emaliowany na czarno). W białej średniej tarczy orła znajdują się litery F. J.. poczem przychodzi znowu korona i tak dalej.

Połączenie jak przy łańcuszkach pierwszego stopnia.

Łańcuszek dla kawalerów,

jest szeroki 1½ linii. Najprzód przychodzi tarcza złota kolisto-okrągła, mierząca w średnicy 1½ linii, w której litery F. J. czerwono są emaliowane; potem przychodzi tarcza równej wielkości emaliowana na biało, z koroną cesarską. Potem znowu przychodzi tarcza z literami, i tak dalej na przemian.

Połączenie między każdemi dwiema takowemi tarczami, uskutecznione jest za pomocą pojedyńczych ogniw, które przymocowane są do uszek, znajdujących się w oprawie tarcz.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien am 25. Dezember im Jahre Eintausend achthundert fünfzig, Unserer Reiche im dritten.

Franz Joseph.

Schwarzenberg. Krauß. Bach. Bruck. Thinnfeld. Schmerling. Thun. Csorich. Kulmer.

Beilage zu Nro. 37.

Beschreibung der goldenen Ketten, an welchen die Ordensdekorazion im verkleinerten Maßstab am Zivilkleide getragen wird.

Kette für die Großkreuze.

Dieselbe ist 3 Linien breit. In derselben kommt zuerst der gekrönte kaiserliche Adler (Gold, am Halse und in den Flügel- und Schweif-Federn theilweise schwarz emaillirt), auf der Brust das österreichische Wappen von Gold; darauf folgt der chronographisch verschlungene Namenszug F. J. ebenfalls mit darüber schwebender Krone, welche mit den beiden Bändern an den Buchstaben festgemacht ist, dann kommt wieder der Adler und so ferner abwechselnd der Namenszug in unmittelbarem Zusammenhange. Die Verbindung ist durch je zwei von Außen laufende einfache, stangenartige Kettenglieder bewirkt, welche von den Schnäbeln der Adler auf die untersten Züge der Buchstaben, von den Klauen der Adler aber an den oberen Zügen der Buchstaben befestiget sind.

Kette für die Komthure.

Dieselbe ist 2½ Linien breit, in derselben kommt zuerst die Krone, dann der Adler (jedoch nur an den Flügel- und Schweif-Federn theilweise schwarz emaillirt). In dem weißen Herzschilde des Adlers sind die Buchstaben F. J., dann kommt wieder die Krone, und so fort.

Die Verbindung ist wie bei den Ketten des ersten Grades.

Kette für die Ritter.

Dieselbe ist 1½ Linie breit. Zuerst kommt ein, 1½ Linie im Durchmesser haltender, zirkelrunder goldener Schild, worin die Buchstaben F. J. roth emaillirt angebracht sind, dann kommt ein gleichgroßer, weiß emaillirter Schild mit der Kaiserkrone. Hierauf kommt wieder der Schild mit den Buchstaben und so abwechselnd fort.

Die Verbindung zwischen je zwei solchen Schildern ist durch einfache Kettenglieder hergestellt, welche in an der Einfassung der Schilde angebrachte Oehre befestiget sind.

38.

Cesarski patent z dnia 25 Grudnia 1850,

(w Dzienniku praw państwa część VII. nr 25., wydana dnia 6. Lutego 1851),

mocą którego wydane zostają statuta dla krzyża Zasług Cywilnych, ustanowionego Najwyższem postanowieniem z dnia 16. Lutego 1850.

Za poradą Mojej Rady Ministrów i na wniosek Mojego Ministra spraw wewnętrznych, zatwierdzam niniejszem przedłożone Mi statuta dla krzyża zasług cywilnych, ustanowionego Mojem postanowieniem z dnia 16. Lutego 1850.

Franciszek Józef, m. p.

Bach, m. p.

Statuta dla krzyża Zasług Cywilnych.

§. 1.

Dla nagradzania wiernego i czynnie dowiedzionego przywiązania dla Cesarza i ojczyzny, długoletnich i pożytecznych usług w zawodzie publicznym, lub innych zasług, położonych około dobra powszechnego, udzielanym będzie, zamiast istniejącego dotąd medalu honorowego dla cywilnych, krzyż Zasług Cywilnych w czterech klasach, ustanowiony Najwyższem postanowieniem z dnia 16. Lutego 1850.

§. 2.

Forma zewnętrzna krzyża Zasług według czterech klas, opisana jest w rozporządzeniu Ministra spraw wewnętrznych z dnia 16. Lutego 1850, którą widzieć można w załączonym tu rysunku.

Krzyż Zasług każdej klasy, nosić się będzie na wstążce $1\frac{1}{2}$ cala szerokiej, jasno-czerwonej, na lewej stronie piersi, w kluczce, lub w otwarciu guzika.

Nie wolno odstępywać od przepisanej formy krzyża, ani od sposobu noszenia takowego.

§. 3.

Posiadanie krzyża Zasług nie nadaje prawa do szlachectwa, lub innych prerogatyw; ktokolwiek zaś nim zaszczyconym został, prawo ma nazywać się „posiadaczem takowego", i jako taki ma też być wyrażonym we wszystkich urzędowych ekspedycyach.

§. 4.

Ci, którym udzielony został krzyż Zasług, jeżeli później wyższą klasę onegoż otrzymają, upoważnieni są do noszenia krzyża pierwej udzielonego klasy niższej. Równie też posiadaczom dotychczasowych medalów cywilno-honorowych złotych lub srebrnych, którymby dla ich nowych odznaczeń się, później krzyż zasług udzielony został, wolno jest nosić medal obok krzyża otrzymanego.

Złoty krzyż zasług z koroną.
Goldenes Verdienstkreuz mit der Krone.

Złoty krzyż zasług.
Goldenes Verdienstkreuz.

Strona przednia.
Vorderseite.

Strona tylna.
Rückseite.

Strona przednia.
Vorderseite.

Strona tylna.
Rückseite.

Śrebrny krzyż zasług z koroną.
Silbernes Verdienstkreuz mit der Krone.

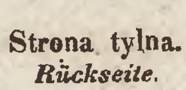
Śrebrny krzyż zasług.
Silbernes Verdienstkreuz.

Strona przednia.
Vorderseite.

Strona tylna.
Rückseite.

Strona przednia.
Vorderseite

Strona tylna.
Rückseite.

I. II.
Krzyż wielki i komandorski.
Gross- und Comthurkreuz.

III.
Krzyż kawalerski.
Ritterkreuz.

I.
Łańcuszek.
Kette.

Gwiazda orderowa.
Ordensstern.

I. II.
Strona tylna.
Rückseite.

III.
Strona tylna.
Rückseite.

II.

III.

Orderu Franciszka Józefa.
des Franz Joseph-Ordens.

Kaiserliche Verordnung vom 25. Dezember 1850,

(im Reichsgesetzblatte, VII. Stück, Nro. 25, ausgegeben am 6. Februar 1851),

womit die Statuten für das mit Allerhöchster Entschließung vom 16. Februar 1850 gegründete Zivil-Verdienstkreuz hinausgegeben werden.

Ich genehmige über Einrathen Meines Ministerrathes und Antrag Meines Ministers des Innern die Mir vorgelegten Statuten für das mit Meiner Entschließung vom 16. Februar 1850 gegründete Zivil-Verdienstkreuz.

Franz Joseph, m. p.

Bach, m. p.

Statuten für das Zivil-Verdienstkreuz.

§. 1.

Zur Belohnung treuer und thätig bewährter Anhänglichkeit an Kaiser und Vaterland, vieljähriger, anerkannt ersprießlicher Verwendung im öffentlichen Dienste oder sonstiger, um das allgemeine Beste erworbener Verdienste, wird von Seiner Majestät, statt der bisher bestandenen Zivil-Ehrenmedaillen, das mit der Allerhöchsten Entschließung vom 16. Februar 1850 gegründete Verdienstkreuz in vier Klassen verliehen.

§. 2.

Die äußere Form des Verdienstkreuzes nach den vier Klassen ist in der Verordnung des Ministers des Innern vom 16. Februar 1850 beschrieben und in der hier angehängten Zeichnung ersichtlich gemacht.

Das Verdienstkreuz jeder Klasse wird an einem 1½ Zoll breiten, hochrothen Bande auf der linken Brust in einer Schlinge oder im Knopfloche getragen.

Eine Abweichung von der vorgeschriebenen Form des Kreuzes oder von der Art des Tragens ist nicht gestattet.

§. 3.

Der Besitz des Verdienstkreuzes gibt keinen Anspruch auf den Adel oder ein sonstiges Vorrecht; jeder damit Ausgezeichnete ist jedoch befugt, sich „Besitzer" desselben zu nennen, und er ist in allen dienstlichen Ausfertigungen als solcher zu bezeichnen.

§. 4.

Die mit dem Verdienstkreuze Betheilten bleiben, wenn sie etwa nachträglich eine höhere Klasse desselben erhalten, zum Tragen des ihnen früher verliehenen Kreuzes minderer Klasse berechtiget. Deßgleichen ist den Besitzern der bisherigen goldenen oder silbernen Zivil-Ehrenmedaillen, welche in der Folge wegen neuer Verdienste mit dem Verdienstkreuze betheilt werden sollten, das Tragen der Medaille neben dem erlangten Kreuze gestattet.

§. 5.

Po zgonie posiadacza krzyża Zasług, znak ten honorowy przesłany być winien do władzy, przez którą posiadaczowi doręczony został, w celu oddania takowego do kancelaryi orderu Franciszka Józefa, która ma obowiązek sprawiania i przechowywania tych krzyżów.

§. 6.

Postanowienia ogólne, zawarte w ustawach karnych, co do utraty znaków honorowych, dotyczą także krzyża Zasług.

Bach. m. p.

39.

Rozrządzenie Ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 21. Stycznia 1851,

(w Dzienniku praw państwa część VIII. nr 28, wydana dnia 8. Lutego 1851),

którem się obwieszczają uchwalone w porozumieniu ze wszystkiemi ministeryami, postanowienia względem zastosowania §. 66. prowizorycznej ustawy z dnia 30. Lipca 1850 *) o teoretycznych egzaminach rządowych do słuchaczy prawa, swój prawny czas studyów w roku szkolnym 1850/51 kończących.

Względem zastosowania §. 66. prowizorycznej ustawy z dnia 30. Lipca 1850 do l. 327, do uczniów nauk prawniczo-politycznych, swój prawny, czas studyów w roku szkolnym $18^{50}/_{51}$ kończących, a chcących wstąpić do służby rządowej, do której się ukończenia tych studyów wymaga jako warunku wstąpienia do praktyki, wydają się na podstawie porozumienia ze wszystkiemi Ministeryami, rozporządzenia następujące:

1. Wyjąwszy jedynie przypadki, w których idzie o nowe uorganizowanie jakiej gałęzi w służbie państwa, a w których przeto przedewszystkiem za prawidło służą wydane przez dotyczące Ministerya przepisy organizacyjne, co do kwalifikacyi kandydatów, nowo ustanowić, lub do praktyki przyjąć się mających, słuchacze prawa, w roku szkolnym $18^{50}/_{51}$ studya swe kończący, wtedy tylko przyjętymi być mogą do praktyki konceptowej w urzędach, podporządkowanych Ministeryom spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, handlu, kultury krajowej, tudzież wyznań i oświecenia, jeżeli odpowiedzą wymogom prowizorycznej ustawy z dnia 30. Lipca 1850, przynajmniej w sposób, niniejszem pod 2—5 przepisany.

2. Także i słuchaczom prawa, swe studya w roku szkolnym $18^{50}/_{51}$ kończącym, co się tycze przyjęcia ich do praktyki konceptowej, dozwolą wyż wymienione Ministerya owych ulżeń, jakie §§. 48—57 i 65. dla królestwa Lombardzko-

*) Dziennik praw państwa z r. 1850, część CX. nr 327.

§. 5.

Nach dem Ableben des Besitzers des Verdienstkreuzes ist das Ehrenzeichen der Behörde, durch die es an den Besitzer gelangte, zur Zurückstellung an die Kanzlei des Franz Joseph-Ordens einzusenden, welche mit der Anschaffung und Verwahrung dieser Kreuze beauftragt ist.

§. 6.

Die in Ansehung des Verlustes der Ehrenzeichen überhaupt in den Strafgesetzen enthaltenen Bestimmungen finden auch auf die Verdienstkreuze Anwendung.

Bach, m. p.

39.

Erlaß des Ministeriums des Kultus und Unterrichts vom 21. Jänner 1851,

(im Reichsgesetzblatte, VIII. Stück, Nro. 28, ausgegeben am 8. Februar 1851),

womit die, im Einvernehmen mit sämmtlichen Ministerien beschlossenen Bestimmungen über die Anwendung des §. 66 des provisorischen Gesetzes vom 30. Juli 1850 *), über die theoretischen Staats-Prüfungen auf die, im Studienjahre 1850/51 ihre gesetzliche Studienzeit vollendenden Rechtshörer kundgemacht werden.

Ueber die Anwendung des §. 66 des provisorischen Gesetzes vom 30. Juli 1850, Z. 327, auf die im Studienjahre $18^{50}/_{51}$ ihre gesetzliche Studienzeit vollendenden Studirenden der Rechts- und Staatswissenschaften, die in einen Staatsdienst einzutreten beabsichtigen, zu welchem die Vollendung dieser Studien als Bedingung des Eintrittes in die Praxis erforderlich ist, werden auf Grundlage des von sämmtlichen Ministerien gepflogenen Einvernehmens folgende Anordnungen kundgemacht:

1. Mit alleiniger Ausnahme der Fälle, wo es sich darum handelt, in einem Kronlande einen Zweig des Staatsdienstes neu zu organisiren, für welche Fälle die von den betreffenden Ministerien erlassenen Organisirungs-Vorschriften hinsichtlich der Qualifikazion der neu anzustellenden oder in die Praxis aufzunehmender Kandidaten vor Allem zur Richtschnur dienen, können die in dem Studienjahre $18^{50}/_{51}$ absolvirenden Rechtshörer bei den, den Ministerien des Aeußern, der Finanzen, des Innern, der Justiz, des Handels, der Landeskultur und des Kultus und Unterrichts unterstehenden Behörden zur Konzepts-Praxis nur dann aufgenommen werden, wenn sie den Anforderungen des provisorischen Gesetzes vom 30. Juli 1850 mindestens in der hier sub 2—5 vorgezeichneten Art und Weise entsprechen.

2. Diejenigen Erleichterungen, welche in den §§. 48—57 und 65 für das lombardisch-venezianische Königreich, für Ungarn, Kroazien und Slavonien, Siebenbürgen und die Woiwodschaft Serbien sammt dem Temeser Banate den in dem Studienjahre

*) Reichsgesetzblatt vom Jahre 1850, Stück CX., Nro. 327.

Weneckiego, dla Węgier, Kroacyi i Slawonii, Siedmiogrodu i województwa Serbii, wraz z banatem Temeskim, przyznano uczniom, w roku szkolnym $18^{49}/_{50}$ studya kończącym.

Owi słuchacze winni przeto, przed wstąpieniem do tej praktyki, wykazać się z zupełnie przepędzonego czasu studyów, prawem przepisanego, wszelakoż złożą tylko jeden z egzaminów specyalnych, drugi zaś później w przeciągu roku, a to tem pewniej odbędą, o ile że to uwzględnienie nieochybnie tracą, jeżeli nie złożyli obudwóch egzaminów specyalnych najdalej do ostatniego Grudnia 1852.

3. Od uczniów, którzy swe kwadryennium w roku szkolnym $18^{50}/_{51}$ kończą, a w jednym z reszty innych krajów koronnych, do praktyki konceptowej przy urzędzie, podrzędnym wyż rzeczonym Ministeryom, wstąpić zamyślają, żądać należy, aby się wykazali:

a) że swe kwadryennium zupełnie ukończyli w sposób przepisany ustawą z dnia 30. Lipca 1850;

b) że przed wstąpieniem do praktyki tak ogólny, jak sądowy oddział egzaminów z dostatecznym odbyli skutkiem, i

c) że przed wstąpieniem do praktyki przynajmniej po jednem kolegium słuchali: z prawa kościelnego, z nauki austryackich praw administracyjnych i finansowych; albo, że z tych przedmiotów, z dobrym skutkiem egzaminom się poddali w poprzedzających latach, jako uczniowie prywatni.

Takowym dozwala się odbyć oba pod b) wymienione oddziały teoretycznego egzaminu rządowego, podczas roku szkolnego $18^{50}/_{51}$.

4. Dyspensuje się ich wtedy od trzeciego oddziału egzaminu rządowego, i może im wystawione być ostateczne zaświadczenie, na odbyty przez nich drugi oddział egzaminu, lecz takowe im w żadnym przypadku przed ostatnim Lipca 1851 nie będzie wręczone.

5. Od uczniów, w roku $18^{51}/_{52}$ swe studya na uniwersytetach we Wiedniu w Pradze, we Lwowie, w Krakowie, Ołomuńcu, Gracu i Insbruku kończących, przed przypuszczeniem ich do praktyki przy urzędzie, podrzędnym wyż wymienionym Ministeryom, nieodstępnie żądać się będzie uprzedniego złożenia wszystkich oddziałów teoretycznego egzaminu rządowego, a to zupełnie w sposób, ustawą z dnia 30. Lipca 1850 ogólnie przepisany.

6. Co do warunków, pod któremi nastąpić może przyjęcie do praktyki, przy urzędzie Ministeryum wojny podrzędnemu, wydane zostaną osobne ze strony tegoż przepisy.

Thun, m. p.

18⁴⁹/₅₀ absolvirenden Studirenden zugestanden worden sind, werden von den obgenannten Ministerien bezüglich der Aufnahme in die Konzepts-Praxis auch den im Studienjahre 18⁵⁰/₅₁ absolvirenden Rechtshörern gewährt.

Dieselben werden daher vor dem Eintritte in diese Praxis sich über die vollkommen zurückgelegte gesetzliche Studienzeit auszuweisen, jedoch nur Eine der speziellen Prüfungen abzulegen, die zweite aber dann binnen Jahresfrist um so gewißer nachzutragen haben, als sie diese Begünstigung unnachsichtlich verlieren, wenn sie nicht die beiden speziellen Prüfungen bis längstens letzten Dezember 1852 bestanden haben.

3. Diejenigen Studirenden, welche im Studienjahre 18⁵⁰/₅₁ ihr Quadriennium absolviren, und in einem der übrigen Kronländer in die Konzepts-Praxis bei einer den obgenannten Ministerien unterstehenden Behörde einzutreten beabsichtigen, werden verhalten werden, sich auszuweisen:

a) Daß sie ihr Quadriennium vollständig absolvirt, wie es das Gesetz vom 30. Juli 1850 vorschreibt;

b) daß sie vor dem Eintritte in die Praxis die allgemeine und die judizielle Prüfungsabtheilung mit genügendem Erfolge abgelegt haben, und

c) daß sie sich vor dem Eintritte in die Praxis ausweisen, über das Kirchenrecht, über die österreichische Verwaltungs- und Finanzgesetzkunde wenigstens je Ein Kollegium gehört, oder über diese Gegenstände in den vorausgehenden Jahren als Privatstudirende sich den Prüfungen mit gutem Erfolge unterzogen zu haben.

Es ist denselben gestattet, die beiden sub b) erwähnten Abtheilungen der theoretischen Staatsprüfung während des Studienjahres 18⁵⁰/₅₁ zurück zu legen.

4. Dieselben sind sohin von der dritten Abtheilung der Staatsprüfung dispensirt, und es darf ihnen über die zweite von ihnen abgelegte Prüfungsabtheilung das Schlußzeugniß ausgefertigt, aber in keinem Falle vor dem letzten Juli 1851 eingehändiget werden.

5. Von den in dem Studienjahre 18⁵¹/₅₂ an den Universitäten zu Wien, Prag, Lemberg, Krakau, Olmütz, Gratz und Innsbruck absolvirenden Studirenden wird vor ihrer Zulassung zur Praxis bei einer den obenangeführten Ministerien unterstehenden Behörde die vorausgegangene Ablegung aller drei Abtheilungen der theoretischen Staatsprüfung unnachsichtlich ganz in der Art und Weise gefordert werden, wie sie das Gesetz vom 30. Juli 1850 im Allgemeinen vorschreibt.

6. Ueber die Bedingungen, unter welchen eine Aufnahme zur Praxis bei den dem Kriegsministerium untergeordneten Behörden erfolgen kann, werden von demselben besondere Vorschriften erlassen werden.

Thun, m. p.

40.

Rozrządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 24. Stycznia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część VII. nr 26. wydana dnia 6. Lutego 1851),

obowiązujące w krajach koronnych: niższej Austryi, Austryi powyżej Ensy, Solnogrodu, Tyrolu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Pobrzeża, Czech, Morawii, Szląska, Galicyi, Bukowiny, Dalmacyi,

dotyczące stanowczego ustanowienia dyrektorów gimnazyalnych i ich płacy.

Najwyższem postanowieniem z dnia 31. Grudnia 1850, raczył Najjaśniejszy Pan J. C. Mość najłaskawiej dozwolić, ażeby wszedł w wykonanie §. 100 projektu o organizacyi austryackich gimnazyów, dotyczący stanowczego obsadzenia posad dyrektorskich na gimnazyach rządowych, zaczem znamienici mężowie przedstawieni być mogą, aby przez Najjaśniejszego Pana na rzeczywistych dyrektorów przy gimnazyach zupełnych mianowani zostali.

Zarazem zatwierdził Najjaśniejszy Pan i ten wniosek, iż płaca stanowczo ustanowionego dyrektora na zupełnem gimnazyum rządowem o 8miu klasach, ta sama będzie, jaką pobierał dawny nauczyciel humaniorów przy gimnazyum dotyczącem, pomnożona remuneracyą w kwocie 200 do 300 zł. reń., dozwoloną prowizorycznym dyrektorom gimnazyalnym, na mocy najwyższego postanowienia z dnia 29. Grudnia 1849, tudzież, iż tenże wymiar płacy także i do byłych prefektów gimnazyalnych zastosowanym być ma, jeżeli ci na rzeczywistych dyrektorów gimnazyalnych zostaną posunięci.

Jeżeli który z profesorów dawniej istniejących studyów filozoficznych, obecnie zaś z gimnazyum połączonych, mianowanym został na rzeczywistego dyrektora gimnazyalnego, ten pobiera w ostatniej kategoryi płacę, pomnożoną remuneracyą, wyż wspomnianą, która się mu należała wedle różnych stopni płacy, jako byłemu profesorowi licealnemu.

Thun m. p.

41.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 31. Stycznia 1851,

wydane do wszystkich powiatowych Administracyj skarbowych, urzędów wykonawczych i organów straży skarbowej,

o postępowaniu cłowém ze skubanką przy wprowadzaniu i wyprowadzaniu tejże.

W skutek polecenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 2. Stycznia r. b. za l. 37887/430 udziela się w aneksie dla wiadomości i za skazówkę zacho-

40.

Erlaß des Ministers des Kultus und Unterrichts vom 24. Jänner 1851,

(im Reichsgesetzblatte, VII. Stück, Nro. 26, ausgegeben am 6. Februar 1851),

wirksam für die Kronländer Niederösterreich, Oesterreich ob der Enns, Salzburg, Tirol, Steiermark, Kärnthen, Krain, Küstenland, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, Bukowina, Dalmazien,

betreffend die definitive Anstellung von Gymnasial-Direktoren und deren Gehalte.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 31. Dezember 1850 Allergnädigst zu gestatten geruht, daß der §. 100 des Entwurfes über die Organisazion der österreichischen Gymnasien in Betreff der definitiven Besetzung von Direktorenstellen an Staatsgymnasien in Wirksamkeit trete, und demgemäß ausgezeichnete Männer zur Allerhöchsten Ernennung als wirkliche Direktoren von vollständigen Gymnasien in Antrag gebracht werden dürfen.

Ferner haben Seine Majestät den Antrag genehmiget, daß die Besoldung eines definitiv angestellten Direktors an einem vollständigen Staatsgymnasium von acht Klassen in der Regel in dem Gehalte eines ehemaligen Humanitätslehrers des bezüglichen Gymnasiums, vermehrt durch die mit Allerhöchster Entschließung vom 29. Dezember 1849 den provisorischen Gymnasial-Direktoren bewilligte Remunerazion von 200 bis 300 Gulden zu bestehen habe, und daß diese Bemessung des Gehaltes auch auf gewesene Gymnasial-Präfekte, wenn sie zu wirklichen Gymnasial-Direktoren befördert werden, anzuwenden sei.

Wenn ein Professor der bestandenen, nun mit den Gymnasien vereinigten philosophischen Studien zum wirklichen Gymnasial-Direktor ernannt wird, so erhält er in letzter Eigenschaft den durch die erwähnte Remunerazion vermehrten Gehalt, der ihm als gewesenen Lyceal-Professor nach den verschiedenen Gehaltsstufen gebührt.

Thun, m. p.

41.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 31. Jänner 1851,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, ausübende Aemter und Finanzwach-Organe

über die Zollbehandlung der Charpie in der Ein- und Ausfuhr.

In Folge Auftrags des hohen Finanzministeriums vom 2. Jänner l. J. Z. 37887/430 wird nachfolgend der an die böhmische und lombardisch-venezianische Finanz-Direkzion

wania się rozporządzenie Ministerstwa skarbu, do Dyrekcyj skarbowych czeskiej i lombardzko-weneckiej wydane o postępowaniu cłowem ze skubanką.

Krajewski, m. p.

Aneks do l. 41.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 2. Stycznia 1851 l. 37887/430,

wydane do Dyrekcyj skarbowych, czeskiej i lombardzko-weneckiej

Na sprawozdanie z dnia . . . . . ., którego przedmiotem jest postępowanie cłowe z skubanką, Ministerstwo skarbu porozumiawszy się z Ministerstwem handlu, Dyrekcyom skarbowym, czeskiej i lombardzko-weneckiej niniejszem oznajmia, że nici skubane w ogólności, bez różnicy, czy na potrzeby chirurgiczne, czy też do przeprzędzenia i powtórnego wyrobienia przeznaczone są, przy wprowadzeniu i wyprowadzeniu tym cłóm podlegają, jakie stanowi taryfa dla przędzy z tego samego materyału.

Jeśli są nici skubane z różnego materyału, tedy z temi należy postąpić podług przepisu §. 20. wstępu do powszechnej taryfy cłowej i tylko, gdyby w hurcie znajdowała się stosunkowo bardzo mała, co do wartości nieznaczna ilość nici jedwabnych, przy wymiarze cła wolno na nie nie zważać. O czem urzędy cłowe zawiadomić należy.

42.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 1. Lutego 1851,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, kas zbiorczych, urzędów dochodowych i podatkowych, tudzież organów straży skarbowej,

o kupczeniu (agiotowaniu) monetą srebrną 3- i 5krajcarową, i o nadgrodzie przytrzymywaczy w przekroczeniach zakazu kupczenia monetą zdawkową.

Stosownie do rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 22. Stycznia 1851, za l. 692 m. s. trzykrajcarówki i pięćkrajcarówki srebrne, gdy te pieniądze bite są podług stopy dwudziestoreńskowej, to jest konwencyjnej, za monetę zdawkową uważać nie należy, z tego powodu zakaz kupczenia monetą zdawkową rozporządzeniem tutejszém pod d. 28. Grudnia 1850 za l. 30704 *) ogłoszony, nie odnosi się do pomienionych srebrnych pieniążków.

Zarazem oznajmia krajowa Dyrekcya skarbowa, że nadgrodzenie przytrzymywaczy w przekroczeniach zakazu kupczenia monetą zdawkową, nastąpić ma

*) Tém pismem ogłoszono rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 28. Listopada 1850 (Dziennik praw państwa część CLIII. nr 451).

wegen Zollbehandlung der Charpie ergangene Finanz-Ministerial-Erlaß zur Wissenschaft und Darnachachtung mitgetheilt.

Krajewski, m. p.

Beilage zu Nro. 41.

Finanz-Ministerial-Erlaß vom 2. Jänner 1851 Z. 37887/430,

an die böhmische und lombardisch-venezianische Finanz-Direkzion.

Auf den Bericht vom . . . . . . , welcher die Zollbehandlung von Charpie zum Gegenstande hat, wird der böhmischen und lombardisch-venezianischen Finanz-Direkzion im Einvernehmen mit dem k. k. Handelsministerium bedeutet, daß gezupfte Fäden überhaupt, ohne Rücksicht, ob sie für chirurgische Zwecke, oder zur neuerlichen Verspinnung und weiteren Verarbeitung bestimmt sind, in der Ein- und Ausfuhr denselben Zollsätzen unterliegen, welche der Tarif für Garne aus dem nämlichen Stoffe festsetzt.

Kommen solche gezupfte Fäden aus verschiedenen Stoffen gemengt vor, so ist nach der Vorschrift des §. 20 der Vorerinnerung zum allgemeinen Zolltarif vorzugehen, und nur dann, wenn im Gemenge sich blos eine verhältnißmäßig sehr geringe, auch den Werthe nach untergeordnete Quantität von Seidenfäden vorfinden sollte, darf von diesen bei der Zollbemessung abgesehen werden. Hievon sind die Zollämter zu verständigen.

42.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 1. Februar 1851,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Sammlungskassen, Gefälls- und Steuerämter, dann an die Finanzwach-Organe,

über das Agiotiren mit Silbermünzen zu 3 und 5 Kreuzer, und über die Belohnung der Anhalter bei Uebertretungen gegen das Verbot der Agiotage mit Scheidemünzen.

Zufolge hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 22. Jänner 1851 Z. 692 F. M. sind die Silbermünzen zu 3 und 5 Kreuzer nicht als Scheidemünzen anzusehen, da sie nach dem 20 Guldenfuße, das ist, konvenzionsmäßig ausgeprägt sind, und es findet sonach das mit der hierortigen Verordnung vom 28. Dezember 1850 Z. 30704 *) kundgemachte Verbot des Agiotirens mit Scheidemünze auf die erwähnten Silbermünzen keine Anwendung.

Gleichzeitig wird bedeutet, daß die Belohnung der Anhalter bei Uebertretungen gegen das Verbot der Agiotage mit Scheidemünze nach der Vorschrift vom 3. März

*) Mit dieser Verordnung wurde der Finanz-Ministerial-Erlaß vom 28. November 1850 (Reichs-Gesetzblatt, CLIII. Stück, Nro. 451) kundgemacht.

podług przepisu z dnia 3. Marca 1836 *), opiewającego o zastosowaniu ustawy karnej §§. 24. do 32., i że te przepisy ze względu na nadgrodę donosicieli, w połowie kary pieniężnej, rozporządzeniem Ministerstwa skarbu z dnia 28. Listopada 1850 przepisaną **) o tyle tylko są odmienione, że przytrzymywacz w przypadku §. 28. tegoż przepisu wypłatą połowy z istotnie zaliczonej kary pieniężnej, zamiast trzeciej części dla donosiciela w innych przekroczeniach przypadającej, kontentować się ma.

Krajewski, m. p.

43.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 3. Lutego 1851 ***),

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i magistratu lwowskiego,

z ogłoszeniem sposobu odjęcia zaraźliwości, tudzież przewożenia skór po koniach, które w skutek nosacizny albo robaków zaskórnich padły, lub zabite zostały.

Na zapytanie od Rządu krajowego wysokiemu Ministerstwu spraw wewnętrznych zadane, z jakiemi ostrożnościami z uchyleniem niebezpieczeństwa rozszerzenia między końmi nosacizny i robaków zaskórnich, skóra z konia w skutek takowych chorób odeszłego, użytą być może, dało toż wysokie Ministerstwo rozporządzeniem z dnia 3. Stycznia 1851 za l. 26511 następującą skazówkę:

Skóry z koni na rzeczone choroby padłych, lub zabitych, można uczynić niezaraźliwemi wymoczeniem tychże przez 24 godzin w wodzie wapiennej, albo w lekkich łużynach; gdyby do tego sposobności lub wapna brakowało, dość będzie skórę doskonale wysuszyć rozwiesiwszy ją w miejscu, w którémby powietrze na przestrzał przewiewało.

Aby jednak czynność tę tém bespieczniej i prędzej uskuteczniać, należałoby skórę czy w miejscu zamkniętém, czy też na otwartém powietrzu, rozwiesić w parze siarczanej, tak, aby onę za zapaleniem siarki w laskach, lub kwiatu siarczanego, wychodzące ztąd wyziewy kwasu siarczanego z obu strón dobrze ogarnęły, najdogodniejby jednak było, takowe skóry, przy zachowaniu wskazanych ostrożności, dawać do garbarza jakiego.

Jeśliby w celu takiego odjęcia zaraźliwości skóry z warunkiem zwrócenia do oprawców dawano, w takim razie należałaby się im za to nadgroda, stosunkom miejscowym odpowiedna, którą co do właścicieli prywatnych zostawia się dobro-

*) W zbiorze ustaw prowinc. z r. 1836, odział I. nr 42. stron. 238.

**) W Dzienniku praw państwa część CLIII. nr 451. str. 1971.

***) Odpis tego rozporządzenia udzielono wraz komisyi gubernialnej w Krakowie ku dalszemu zarządzeniu w tamecznym obwodzie, tudzież krajowej komendzie wojskowej.

1836 *) über die Anwendung des Gefälls-Strafgesetzes §§. 24 bis 32 Statt zu finden habe, und daß diese Bestimmungen mit Rücksicht auf die durch den hohen Finanz-Ministerial-Erlaß vom 28. November 1850 **) angeordnete Belohnung der Anzeiger mit der Hälfte des Strafbetrages nur insofern eine Aenderung erleiden, als der Anhalter im Falle des §. 28 dieser Vorschrift den Abzug der Hälfte statt des bei andern Uebertretungen für den Anzeiger entfallenden Drittels von dem wirklich eingeflossenen Strafbetrage sich gefallen lassen müsse.

Krajewski, m. p.

43.

Erlaß des Landesguberniums vom 3. Februar 1851 ***),

an sämmtliche Kreisämter und den Lemberger Magistrat,

womit das Desinfizirungs- (Reinigungs-) Verfahren und die Verführungsart der Häute von Pferden, die an Folgen des Rotzes oder des Hautwurmes zu Grunde gehen oder vertilgt werden, bekannt gegeben wird.

Ueber die von Seite dieses Landesguberniums hohen Orts gemachte Anfrage, unter welchen Vorsichten mit Beseitigung der Gefahr der Verbreitung der Krankheit des Rotzes und des Hautwurmes unter den Pferden, die Haut von einem an derlei Krankheiten zu Grunde gegangenen Pferde in Verwendung kommen könne, wurde mit dem Erlaß des hohen Ministeriums des Innern vom 3. Jänner 1851 Z. 26511 Folgendes zur Richtschnur herabgegeben:

Die Desinfizirung der Häute von an den erwähnten Krankheiten gefallenen oder wegen derselben vertilgten Pferden könnte mittelst 24stündiger Kalkwasser oder schwacher Laugenbeize stattfinden; im Falle aber dazu die Gelegenheit oder der Kalk gebrechen sollte, würde auch eine vollständige Austrocknung der Haut an einem dem Luftzuge ausgesetzten Orte genügen.

Um jedoch obiges Geschäft noch sicherer und schneller zu vollführen, müßte die Haut entweder in einem geschlossenen Raume oder auch im Freien mit Schwefeldämpfen in der Art in Berührung gebracht werden, daß man Stangen Schwefel oder Schwefelblumen anzündet, und durch die dabei entwickelten schweflichtsauern Dämpfe beide Hautflächen beräuchen läßt; am entsprechendsten wäre es übrigens, wenn eine derartige Haut mit den bereits angegebenen Vorsichten irgend einem Gärber übergeben würde.

Wenn den Abdeckern die Desinfekzion der Haut und Rückerstattung derselben aufgetragen würde, so müßte ihnen dafür eine den Ortsverhältnissen entsprechende Vergütung gegeben werden, die bei den Privateigenthümern dem freiwilligen Uebereinkommen

---

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1836 I. Abtheilung, Nro. 42, Seite 238.

**) Im Reichs-Gesetzblatte, CLIII. Stück, Nro. 451, Seite 1971.

***) Eine Abschrift dieses Erlaßes wurde gleichzeitig auch der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren Verfügung im dortigen Gebiete, und dem Landes-Militär-Kommando mitgetheilt.

wolnej ugodzie między stronami, która atoli co do skór z koni skarbowych, takową być ma, iżby się przytém także dla najwyższego skarbu jaka okroiła korzyść.

Ostrożność wymaga, aby dla zagrodzenia szérzeniu się tych chorób przez zarazę, skóry po koniach znosaciałych, albo zarobaczonych przed oczyszczeniem w powyższy sposób nie weszły w zetknięcie z końmi zdrowemi, i aby one ku oczyszczeniu, lub do garbarni odwożono sprzężajem wołowym.

Urząd N. N. obwieści to podległym sobie urzędóm politycznym dodatkowo do instrukcyj o zapobieganiu zarazie na bydło z dnia 14. Grudnia 1811 *) i z dnia 17. Czerwca 1835 **), jako skazówkę zachowania się z tą uwagą, że wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych udało się do wysokiego Ministerstwa wojny o wydanie rozporządzenia, ażeby w razie wybuchnięcia tych chorób między końmi załogi wojskowej, postoju lub w stadninach skarbowych i t. d. czyszczenie skór w mowie będących, działo się pod dozorem konowałów.

Gołuchowski, m. p.
c. k. Namiestnik.

44.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 4. Lutego 1851

(w Dzienniku praw państwa część VIII. nr 30, wydana dnia 8. Lutego 1851),

którem się obwieszcza postępowanie z wylosowanemi na dniu 1. Lutego 1851, w rzędzie 365 morawsko-stanowemi eraryalnemi obligacyami, cztero-procentowemi de Sessione 6. Grudnia 1793.

Odnośnie do okólnego rozporządzenia niższo-austryackiego rządu z dnia 29 Października 1829, obwieszcza się, iż wylosowane na dniu 1. Lutego 1851 w rzędzie 365 morawsko-stanowe eraryalne obligacye cztero-procentowe, de Sessione 6. Grudnia 1793, od nr 8196 aż włącznie do 20,883 podług postanowień najwyższego patentu z dnia 21. Marca 1818, za nowe, w pierwotnej stopie w konw. mon. uprocentowane zapisy długu Stanu wymienione będą.

Krauss, m. p.

*) W Zbiorze patentów galic. z r. 1811, nr 73. i 74., stron. 195. i 197.
**) W Zbiorze ustaw prowinc. z r. 1835, oddział I. nr 121. str. 278.

der Parteien überlassen bleibt, bei Häuten von Aerarial-Pferden aber von der Art sein solle, daß sich dabei auch für das allerhöchste Aerar ein Vortheil herausstelle.

Zur Vorbeugung der Verbreitung dieser Krankheiten durch Ansteckung erfordert die Vorsicht, daß die Häute von würmigen oder rotzigen Pferden vor ihrer Desinfizirung nicht mit lebenden Pferden in Berührung gebracht, daher zur Desinfizirung oder in die Gärbereien nur mit Ochsenbespannungen verführt werden.

Das (Der) . . . . hat dieses den unterstehenden politischen Organen im Nachhange zu den Seuchenvorbauungs-Unterrichten vom 14. Dezember 1811 *) und vom 17. Juni 1835 **) zur Nachachtung mit dem Bemerken bekannt zu geben, daß das hohe Ministerium des Innern sich an das hohe Kriegsministerium um die Verfügung gewendet habe, daß für den Fall, wenn in Militär-Garnisonen, Depots, Aerarial-Gestütten u. s. w. die gedachten Pferdekrankheiten ausbrechen, die Reinigung der Pferds-Häute der Aufsicht der Kurschmiede überlassen werde.

Goluchowski, m. p.
k. k. Statthalter.

44.

Erlaß des Finanzministeriums vom 4. Februar 1851,

(im Reichsgesetzblatte, VIII. Stück, Nro. 30, ausgegeben am 8. Februar 1851),

womit die Behandlung der am 1. Februar 1851 in der Serie 365 verlosten mährisch-ständischen Aerarial-Obligazionen de Sessione 6. Dezember 1793 zu 4 Perzent kundgemacht wird.

Mit Beziehung auf die Zirkular-Verordnung der nieder-österreichischen Regierung vom 29. Oktober 1829 wird bekannt gemacht, daß die am 1. Februar 1851 in der Serie 365 verlosten mährisch-ständischen Aerarial-Obligazionen de Sessione 6. Dezember 1793 zu 4 Perzent von Nr. 8196 bis inclusive 20883, nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Patentes vom 21. März 1818, gegen neue, zu dem ursprünglichen Zinsfuße in Konvenzions-Münze verzinsliche Staatsschuldverschreibungen umgewechselt werden.

Krauß, m. p.

---

*) In der galizischen Patentensammlung vom Jahre 1811, Nro. 73 und 74, Seite 195 und 197.
**) In der I. Abtheilung der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1835, Nro. 121, Seite 278.

45.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 4. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa część VIII. nr 31, wydana dnia 8. Lutego 1851),

obowiązujące w całym obrębie państwa,

którem się obwieszcza początek działalności władz finansowych w państwie koronnem Węgierskiem.

W dodatku do rozrządzeń Ministerstwa finansów z dnia 18. Września 1850 *) i z dnia 4. Października 1850 **), któremi ogłoszono zatwierdzone przez Najjaśniejszego Pana, ustanowienie krajowej Dyrekcyi finansowej i ośmnastu Dyrekcyj powiatowych, w kraju koronnym Węgierskim, podaje się do powszechnej wiadomości, iż te władze finansowe na dniu 20. Lutego 1851 działalność swą rozpoczną.

Krauss, m. p.

46.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 6. Lutego 1851 ***),

wydane do Namiestnika w Galicyi i Lodomeryi,

jako robotnicy przy arsenale marynarki, podług klas wieku do wojska obowiązani, służbie wojskowej podlegają.

Jego C. K. Mość raczył na wniosek c. k. Ministerstwa wojny najwyższem postanowieniem z dnia 5. z. m. tymczasowie zezwolić, aby robotników przy arsenale marynarki, którzy podług klas wieku w wojsku służyć są obowiązani, bez różnicy, czyliby byli od chłopca terminującego kształceni, lub z prywatnego warsztatu okrętowego do służby doczasowej przy arsenale przyjętymi, zarówno z każdym innym przed komisyę rekrutacyjną przywoływano, i tych, na których los padnie, bez dalszego względu do służby asentowano, z tą jednak korzyścią, że kapitulacyę swoję na sposób urlopników przy robotach w arsenale wysłużyć mogą.

Bach, m. p.

*) Dziennik praw państwa z roku 1850, część CXXIII. nr 355.

**) Dziennik praw państwa z roku 1850, część CXXXIII. nr 379.

***) Obwieszczone uwiadomieniem Rządu krajowego w Dzienniku urzędowym Gazety lwowskiej nr 44, pod l. 6166.

45.

Erlaß des Finanzministeriums vom 4. Februar 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, VIII. Stück, Nro. 31, ausgegeben am 8. Februar 1851),

giltig für den ganzen Umfang des Reiches,

womit der Beginn der Wirksamkeit der Finanzbehörden im Kronlande Ungarn kundgemacht wird.

Im Nachhange zu den Finanz-Ministerial-Erlässen vom 18. September 1850 *), und vom 4. Oktober 1850 **), womit die Allerhöchst genehmigte Errichtung einer Finanz-Landes-Direkzion und von achtzehn Bezirks-Direkzionen in dem Kronlande Ungarn kundgemacht wurde, wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß diese Finanzbehörden am 20. Februar 1851 ihre Wirksamkeit beginnen werden.

Krauß, m. p.

46.

Erlaß des Ministeriums des Innern vom 6. Februar 1851 ***),

an den Statthalter von Galizien und Lodomerien,

in Betreff der Militärpflichtigkeit der nach den Altersklassen militärpflichtigen Marine-Arsenals-Arbeiter.

Seine Majestät haben über Antrag des Kriegsministeriums mit Allerhöchster Entschließung vom 5. Jänner 1851 in provisorischer Weise zu genehmigen geruht, daß die nach den Altersklassen militärpflichtigen Marine-Arsenals-Arbeiter ohne Unterschied, ob sie vom Lehrjungen herangebildet wurden, oder von Privatwerften in das Arsenal zur zeitlichen Dienstleistung aufgenommen worden sind, gleich jedem Andern vor die Rekrutirungskommission vorgerufen, und diejenigen von ihnen, die das Los trifft, ohne weiters zum Militärdienste assentirt werden, jedoch mit der Begünstigung, daß sie ihre Kapitulazion gleichsam wie beurlaubt als Arsenals-Arbeiter ausdienen dürfen.

Bach, m. p.

---

*) Im Reichs-Gesetzblatt 1850, CXXIII. Stück, Nro. 355.

**) Im Reichs-Gesetzblatt 1850, CXXXIII. Stück, Nro. 379.

***) Wurde mittelst der Gubernial-Kundmachung vom 12. Februar 1851 Z. 6166 zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

47.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 8. Lutego 1851 *),

o pozwoleniu prowadzenia handlu tamtędy, gdzie były urzędy cłowe i trzydziestowe na linii celnej od Węgier i Siedmiogrodzkiej Ziemi, które z dniem 1. Stycznia 1851 zniesiono.

W celu zapobieżenia uciążliwościom, jakieby wyniknąć mogły z dokonanego według obwieszczenia z dnia 18. Grudnia 1850 do l. 62736 **) zniesienia 23. urzędów cłowych i trzydziestowych na linii celnej galicyjskiego okręgu administracyjnego od Węgier i Siedmiogrodzkiej Ziemi, Ministerstwo skarbu nakazało rozporządzeniem z dnia 10. Stycznia 1851 do l. 17690 M. S., ażeby na stanowiskach zniesionych urzędów, gdzie się zarazem oddziały straży skarbowej znajdują, albo w przeciwnym razie w innem stosownem miejscu na idących przez te stanowiska i zawsze jeszcze za gościńce cłowe uważać się mających drogach postawić ludzi ze straży skarbowej, którzyby pod względem baczności na handel pograniczny i podróżnych, z Węgier i Siedmiogrodu przybywających, zniesione urzędy zastępowały.

Nim więc ograniczenia handlu na liniach cłowych międzykrajowych zupełnie zniesione zostaną, miejsca, w alegacie wyszczególnione, gdzie się zarazem oddziały straży skarbowej znajdują, oznacza się jako najstósowniejsze dla takowego nadzoru, i ustanawia tamże, to jest w tamecznych koszarach straży skarbowej, nadstrażników tejże straży skarbowej, u których za dnia wszyscy przekraczający z towarami linię cłową międzykrajową, niemniej wszyscy podróżni z Węgier i Siedmiogrodu stawić i opowiedzić się powinni.

Od wprowadzenia przez wymienione miejsca wyjęte są towary, wyszczególnione w okolniku z dnia 8. Października 1850 do l. 49563 ***), które opłacie, zakazowi wprowadzania, lub kontroli urzędowej ulegają, a które z tej przyczyny jedynie przez istniejące jeszcze urzędy cłowe i trzydziestowe wprowadzane, a względnie do towarów kontroli ulegających tylko przez te urzędy wyprowadzane być mają.

---

*) Rozporządzeniem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 6. Stycznia 1851, za l. 2008 zostały o tem zawiadomione wszystkie administracye powiatowe, wykonawcze urzędy dochodowe, organa straży skarbowej i urzędy cłowe i trzydziestowe.

**) W Dzienniku praw krajowych z r. 1850, część XXVI nr 688.

***) Okolnik ten wyszedł na rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 18. Września 1850, (Dziennik praw państwa część CXXII. nr 352. stron. 1583).

47.

Kundmachung des Landesguberniums vom 8. Februar 1851 *),

wegen Gestattung des Verkehres über die mit 1. Jänner 1851 aufgehobenen Zoll- und Dreißigstämter an der Zwischenzoll-Linie gegen Ungarn und Siebenbürgen.

Zur Vorbeugung von Beschwerden, welche durch die laut Kundmachung vom 18. Dezember 1850 Z. 62736 **) in Wirksamkeit getretene Aufhebung von 23 Zoll- und Dreißigstämtern an der Zwischenzoll-Linie des galizischen Verwaltungs-Gebietes gegen Ungarn und Siebenbürgen veranlaßt werden könnten, hat das hohe Finanzministerium mit dem Erlaße vom 10. Jänner 1851 Z. 17690 F. M. angeordnet, in den Standorten der aufgehobenen Aemter, wo sich zugleich Finanzwach-Abtheilungen befinden, oder im entgegengesetzten Falle auf einem anderen geeigneten Punkte der über diese Standorte führenden noch fortan als Zoll-Straßen zu betrachtenden Wege Finanzwach-Individuen zu bestellen, welche die Stelle der aufgelassenen Aemter bezüglich der Ueberwachung des Grenzverkehres und der Reisenden aus Ungarn und Siebenbürgen zu vertreten haben.

Es werden daher die in der Beilage verzeichneten Orte, wo sich zugleich Finanzwach-Abtheilungen befinden, als die geeignetesten Ueberwachungspunkte bis zur gänzlichen Aufhebung der Beschränkungen des Verkehrs über die Zwischenzoll-Linie bestimmt, und in den genannten Orten, nämlich in den daselbst bestehenden Finanzwach-Kasernen Oberaufseher aus dem Stande der Finanzwache aufgestellt, bei welchen sich alle jene Parteien, welche mit Gegenständen die Zwischenzoll-Linie überschreiten, zur Tageszeit, dann Reisende aus Ungarn und Siebenbürgen zu stellen und anzumelden haben.

Ausgenommen von dem Eintritte über die bezeichneten Orte sind die in dem hierortigen Rundschreiben vom 8. Oktober 1850 Z. 49563 ***) genannten Waaren, welche einer Gebühren-Entrichtung, einem Einfuhr-Verbote, oder einer Kontrol-Amtshandlung unterliegen, und welche daher nur über die noch bestehenden Zoll- und Dreißigstämter eingeführt und beziehungsweise der einer Kontrole vorbehaltenen Artikel ausgeführt werden dürfen.

---

*) Mit der Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion vom 26. Jänner 1851 Z. 2008 sind davon sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, ausübende Gefällsämter, Finanzwach-Organe und die Zoll- und Dreißigst-Aufsicht verständigt worden.

**) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1850, XXVI. Stück, Nro. 688.

***) Dieses Rundschreiben erfolgte über den Finanz-Ministerial-Erlaß vom 18. September 1850 (Reichs-Gesetzblatt, CXXII. Stück, Nro. 352, Seite 1583).

Wolno atoli te ostatnie towary poniżej dwudziestu pięciu funtów cukru i dwudziestu funtów kawy, także przez oznaczone teraz miejsca dozorowania wprowadzać, albo wyprowadzać.

Co się z tym dodatkiem do powszechnej wiadomości podaje, że i podróżnym, nie mającym z sobą żadnego ze wzmiankowanych towarów, któreby czyto opłacie, czy też kontroli, czy wreszcie zakazowi podlegały, wolno przybywać z Węgier i Siedmiogrodu przez owe miejsca, do których się poczynione rozporządzenia odnoszą.

Gołuchowski, m. p.
c. k. Namiestnik.

Die letzteren Artikel können jedoch, wenn sie in einer geringeren Menge als fünf und zwanzig Pfund Zucker und zehn Pfund Kaffee vorkommen, auch über die nun bestimmten Ueberwachungspunkte ein- oder ausgeführt werden.

Dieß wird mit dem Beisatze zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß auch den Reisenden, welche keine der erwähnten Gegenstände, die einer Gebührenentrichtung oder Kontrole oder einem Verbote unterliegen, mit sich führen, der Eintritt aus Ungarn und Siebenbürgen über jene Punkte gestattet ist, worauf sich die getroffenen Einleitungen beziehen.

Goluchowski, m. p.
k. k. Statthalter.

Aneks do l. 47.

S p i s

stanowisk dozorczych dla handlu towarami, które od dnia 1. Stycznia 1851 po zniesieniu urzędów cłowych i trzydziestowych, idąc przez linię cłową międzykrajową nie ulegają kontroli ani opłacie, tudzież dla podróżnych z Węgier i Siedmiogrodu przybywających.

Liczba ciągła	**Stanowiska** zniesionych urzędów cłowych i trzydziestowych	**Stanowiska dozorcze**, w których ustanowiano ludzi ze straży skarbowej do baczności na handel, idący przez zniesione urzędy	Powiaty kameralne, w których leżą stanowiska dozorcze
1	Rajcza w Galicyi	Miłówka w Galicyi	Wadowice
2	Suchahora w Węgrzech	Chochołów detto	Nowy Sądcz
3	Bukowina w Galicyi	Bukowina detto	detto
4	Cesznica w Węgrzech	Szczawnica detto	detto
5	Szlachtowa w Galicyi	Szlachtowa detto	detto
6	Szulin w Węgrzech	Rzegiestów detto	detto
7	Andrzejówka w Galicyi	Andrzejówka detto	detto
8	Kyralikut w Węgrzech	Wojkowa detto	detto
9	Wysowa w Galicyi	Wysowa detto	Jasło
10	Wirawa w Węgrzech	Radoszyce detto	Sanok
11	Wola Michowa w Galicyi	Wola Michowa detto	detto
12	Stawna w Węgrzech	Wołosate detto	detto
13	Klimiec w Galicyi	Klimiec detto	Stryj
14	Biłasowice w Węgrzech	Iwaszkowce detto	detto
15	Wołosianka w Galicyi	Wołosianka detto	detto
16	Wyszków detto	Wyszków detto	detto
17	Brustura w Węgrzech	Porohy i Pasieczna detto	Stanisławów
18	Łuhy detto	Mikuliczyn detto	detto
19	Leordina z nadzorem paletującym w Górnem Visso w Węgrzech	Uścieryki detto	Kołomyja
20	Ruskapoliana w Węgrzech		
21	Borsa z nadzorem paletującym w Borsa-Banya w Węgrzech	Kirlibaba w Bukowinie	Czerniowce
22	Kirlibaba w Bukowinie	Kirlibaba detto	detto
23	Koszna detto	Koszna detto	detto

Beilage zu Nro. 47.

Verzeichniß

der Ueberwachungspunkte für den Verkehr über die seit 1. Jänner 1851 aufgehobenen Zoll- und Dreißigst-Aemter mit Gegenständen, welche an der Zwischenzoll-Linie weder einer Kontrole noch einer Gebühr unterliegen, und für den Eintritt von Reisenden aus Ungarn und Siebenbürgen.

Post-Nro.	Standorte der aufgehobenen Zoll- und Dreißigst-Aemter	Ueberwachungspunkte, auf welchen Finanzwach-Individuen zur Ueberwachung des Verkehrs über die aufgehobenen Aemter aufgestellt sind		Kameral-Bezirke, in welchen die Ueberwachungspunkte gelegen sind
1	Raycza in Galizien	Milowka	in Galizien	Wadowice
2	Suchahora in Ungarn	Chocholow	detto	Neusandec
3	Bukowina in Galizien	Bukowina	detto	detto
4	Ceschnitz in Ungarn	Szczawnica	detto	detto
5	Schlachtowa in Galizien	Schlachtowa	detto	detto
6	Szulin in Ungarn	Rzegestow	detto	detto
7	Andrejowka in Galizien	Andrejowka	detto	detto
8	Kyralikut in Ungarn	Wojkowa	detto	detto
9	Wysowa in Galizien	Wysowa	detto	Jaslo
10	Wirawa in Ungarn	Radoszyce	detto	Sanok
11	Wola Michowa in Galizien	Wola Michowa	detto	detto
12	Stawna in Ungarn	Wolosate	detto	detto
13	Klimiec in Galizien	Klimiec	detto	Stryi
14	Bilasowice in Ungarn	Iwaszkowce	detto	detto
15	Wolosianka in Galizien	Wolosianka	detto	detto
16	Wyszkow in Galizien	Wyszkow	detto	detto
17	Brustura in Ungarn	Porohy u. Pasieczna	detto	Stanislawow
18	Luhy in Ungarn	Mikuliczyn	detto	detto
19	Leordina mit der bolletirenden Oberaufsicht zu Ober-Viso in Ungarn	Uscieryki	detto	Kolomea
20	Ruskapoliana in Ungarn			
21	Borsa mit der bolletirenden Oberaufsicht zu Borsa-Banya in Ungarn	Kirlibaba in der Bukowina		Czernowitz
22	Kirlibaba in der Bukowina	Kirlibaba	detto	detto
23	Koschna in der Bukowina	Koschna	detto	detto